

Bruxelles, 23. svibnja 2024.
(OR. en)

10142/24

ESPACE 52

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	23. svibnja 2024.
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	9318/24
Predmet:	Jačanje europske konkurentnosti putem svemira – zaključci Vijeća (odobreni 23. svibnja 2024.)

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o jačanju europske konkurentnosti putem svemira, koje je Vijeće odobrilo na 4026. sastanku održanome 23. svibnja 2024.

Zaključci Vijeća o jačanju europske konkurentnosti putem svemira

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

PODSJEĆAJUĆI NA

- A. Konvenciju o osnivanju Europske svemirske agencije iz 1975.;
- B. Okvirni sporazum između Europske zajednice, čiji je sljednik Europska unija, i Europske svemirske agencije, koji je stupio na snagu 2004., a ove se godine obilježava njegova 20. obljetnica;
- C. Sporazum između Europske svemirske agencije i Europske unije o sigurnosti i razmjeni klasificiranih podataka, koji je stupio na snagu 2008.;
- D. Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), koji je stupio na snagu 2009.;

I. Doprinos svemira europskoj konkurentnosti i društvenim izazovima

1. ISTIČE preobrazbu svemirskog sektora na globalnoj razini, kao i činjenicu da svemir ima dosad nezabilježenu ulogu u europskom blagostanju, konkurentnosti, sigurnosti, zaštiti i autonomnom donošenju odluka; SJESNO JE snage europskog svemirskog sektora i njegovu izvrsnost u području svemirske tehnologije, znanosti, istraživanja, vještina, usluga i aplikacija, kao i njegovu snažnu i raznoliku svemirsku industriju; NAGLAŠAVA da su europski svemirski programi važni za politike i strateško djelovanje te za povećanje otpornosti i konkurentnosti Europe i njezine svemirske industrije; PODSJEĆA da bi ti programi trebali i dalje koristiti svim državama članicama Europske svemirske agencije (ESA) i Europske unije (EU) i omogućivati uključiv pristup svojim različitim fazama, u skladu s pravilima programa i potpuno poštujući njihove institucionalne i operativne okvire;
2. ISTIČE da svemirski kapaciteti na razini EU-a, ESA-e i država članica imaju ključnu ulogu u definiranju, provedbi i praćenju politika i strateškog djelovanja u svrhu međunarodne suradnje, ostvarivanja socioekonomskih dobrobiti te povećanja konkurentnosti i otpornosti Europe, među ostalim s pomoću:
 - a. svemirskih usluga koje industriji omogućuju da bude predvodnik u tehnološkom razvoju, čime se povećava konkurentnost Europe u svim sektorima;
 - b. jedinstvene sposobnosti svemira da potpomogne djelovanja u području klime, zaštitu okoliša i zelenu tranziciju, među ostalim zahvaljujući velikim doprinosima usluga i aplikacija programa Copernicus, koje djeluju kao katalizator europskog zelenog plana, te zahvaljujući partnerstvu za ubrzavanje korištenja svemirom za zelenu budućnost *Space for a Green Future*;

- c. podupiranja utjecaja i vodeće uloge Europe u međunarodnim pregovorima u području okoliša i klime;
 - d. doprinosa svemirskih podataka i usluga koji industriji pomažu da smanji svoj ekološki otisak praćenjem emisija i upravljanjem prirodnim resursima;
 - e. uloge koju svemir ima kao katalizator iskorištavanja punog potencijala digitalne tranzicije, povećavanja globalne povezivosti i premošćivanja digitalnog jaza, što poduzećima omogućuje da smanje troškove i povećaju učinkovitost primjenom svemirskih digitalnih rješenja;
 - f. potpunije međusobne integracije zelene i digitalne tranzicije kako bi se najnovije tehnologije iskoristile za razumijevanje trenutačnih i budućih posljedica na klimu, među ostalim osiguravanjem transparentnosti u slučajevima kriza i katastrofa, kao i pronalaženjem novih rješenja za te izazove i pomaganjem u zaštiti života i izvora zarade putem svemirskih sustava;
 - g. transformativne snage znanstvenih otkrića, kojoj svemir doprinosi, te važnosti znanosti i tehnologije za doprinos društvu utemeljenom na znanju;
3. NAGLAŠAVA da svemir doprinosi ukupnom europskom gospodarskom rastu i blagostanju te da europski svemirski sektor ima velik inovativni i komercijalni potencijal, pri čemu se razina privatnog angažmana povećava, no i dalje je ograničena, i stoga POZDRAVLJA potencijal za daljnji rast i diversifikaciju „europskog novog svemira”, uključujući nove svemirske aktere, kao i tradicionalnog svemirskog sektora, pri čemu svemirski sustavi, aplikacije, usluge i podaci sve češće služe kao ključna sastavnica višesektorskog tržišta; NAGLAŠAVA da je za Europu dobro da bude mjesto na kojem se razvija konkurentno i održivo svemirsko poslovanje te ISTIČE ulogu ESA-e, Europske unije, uključujući Komisiju i Agenciju Europske unije za svemirski program, i država članica u poticanju razvoja snažnog europskog svemirskog ekosustava;

4. NAGLAŠAVA da bi neiskorišteni potencijal koji svemirski sektor ima za poticanje europskoga gospodarstva i konkurentnosti, imajući na umu nacionalne programe i inicijative, trebalo iskoristiti u kontekstu brze globalne komercijalizacije i sve veće globalne konkurencije u svemirskom sektoru te ISTIČE da svemirska rješenja stoga treba još bolje integrirati u nesvemirske sektore, i obratno;

II. Povećanje konkurentnosti europskog svemirskog sektora

5. NAGLAŠAVA da su potrebe korisnika nesvemirskih sektora i komercijalnih tržišta koje se razvijaju ključan katalizator europskog svemirskog sektora; ISTIČE da treba povećati prihvaćanje svemirskih podataka i usluga među korisnicima tako da se nastavi raditi na informiranju i da se potiče dijalog među potencijalnim korisnicima u različitim sektorima o prednostima koje praktički i na korisnike usmjereni svemirski podaci i usluge mogu ponuditi za povećanje konkurentnosti u svim industrijama te da treba nastaviti s razvojem sve pristupačnijih, upotrebljivijih i praktičnijih svemirskih podataka koji su relevantni za postojeće, nove i potencijalne skupine korisnika i poticati njihovo prihvaćanje;
6. NAGLAŠAVA da konkurentan europski svemirski sektor treba nastaviti osiguravati javna i privatna ulaganja u svemir i svemirske kapacitete te osigurati pripravnost privatnog sektora za preuzimanje rizika, uključujući tehničku i financijsku sposobnost; POZDRAVLJA činjenicu da se većom nabavom usluga promiče prijenos odgovornosti i ovlasti za osmišljavanje i provedbu misija na privatna poduzeća, prema potrebi;
7. ISTIČE potencijalne prednosti koje operaterima i pružateljima usluga i aplikacija mogu donijeti sustavi nabave referentnih klijenata i agregirana potražnja te NAGLAŠAVA važnost otvorenih, pravednih i transparentnih postupaka javne nabave kojima se podupire razvoj diversificirane i inovativne europske svemirske industrije;

8. UVIĐA da su preuzimanje rizika i podjela rizika ključni za konkurentniji europski svemirski sektor i ISTIČE potrebu za prilagođenim pristupom rizicima i zahtjevima, koji bi pogodovao povećanju učinkovitosti i profitabilnosti u tom sektoru;
9. ISTIČE inovativne programe na nacionalnoj i europskoj razini, kao što su CASSINI i ESA-ina Mreža ulagača, za podupiranje modela sufinanciranja, u kombinaciji sa zajedničkim naporima za povećanje pristupa financiranju za sve europske aktere, posebno *start-up* poduzeća te mala i srednja poduzeća, među ostalim poticanjem financiranja koje se temelji na imovini i POZIVA privatni sektor da potakne ulaganja u europsku svemirsku industriju, podupre disruptivne inovacije i poveća tehnološku spremnost; NAGLAŠAVA ulogu malih i srednjih poduzeća u svemiru i njihov doprinos inovacijama i konkurentnosti europskog svemirskog sektora te UVIĐA da dugoročni uspjeh Europe ovisi o iskorištavanju inovacijskog potencijala poduzeća svih veličina u svim članicama ESA-e i EU-a;
10. UVIĐA da će stabilnost i predvidljivost u svemirskom poslovnom okružju potaknuti više privatnih ulaganja; NAPOMINJE da javna tijela mogu poduprijeti stvaranje novih poslovnih mogućnosti u svemiru;
11. ISTIČE važnost i multiplikacijski učinak rashoda na svemirska istraživanja i razvoj te pozitivne učinke prelijevanja svemirskih tehnologija na šire europsko gospodarstvo; NAPOMINJE da treba povećati privlačnost svemirskog sektora kako bi se privukli i zadržali talenti i kvalificirana radna snaga, oslanjajući se na izvrsnost vještina i talenata u Europi i NAGLAŠAVA da je potrebno povećati napore koji se ulažu u usavršavanje i prekvalifikaciju;

12. PREPOZNAJE potrebu da se donositeljima odluka i poduzećima pomogne u bržoj i točnijoj obradi svemirskih podataka, čime bi se informacije o svemiru pretvorile u praktične uvide, te ISTIČE koliko je važno da javna tijela imaju odgovarajući pristup potrebnim podacima i kapacitetima za provedbu politika i omogućivanje usluga povezanih sa svemirom, uz potrebnu razinu neovisnosti, pouzdanosti i troškovne učinkovitosti; nadalje, PRIMJEĆUJE da postoji potreba za učinkovitim upravljanjem svemirskim podacima i njihovom zaštitom, što bi se temeljilo na predanosti sigurnosti podataka;

III. Svemir kao okosnica europskog globalnog djelovanja

13. UVJERENO JE da ESA, EU i njihove države članice trebaju težiti, prema potrebi u savjetovanju s privatnim sektorom, progresivnim globalnim pravilima i najboljoj praksi u svemiru kako bi se Europi omogućio utjecaj i snažan položaj u pitanjima globalnog upravljanja svemirom, među ostalim u stvaranju održivog svemirskog okružja; PREPOZNAJE središnju ulogu standarda u podupiranju ciljeva politika kada su posrijedi ciljevi u području održavanja trgovine, inovacija i gospodarskog rasta;
14. ISTIČE da svemirski sektor, kojem pogoduje bliska suradnja između ESA-e, EU-a i njihovih država članica, jača položaj europskoga gospodarstva na globalnoj razini i okosnica je europske strateške autonomije u otvorenom gospodarstvu; sa ZANIMANJEM OČEKUJE veće širenje europskog svemirskog sektora na tržišne mogućnosti diljem svijeta, među ostalim intenzivnijom globalnom suradnjom i pouzdanim partnerstvima;

15. NAGLAŠAVA važnost koju operativni svemirski sustavi imaju za zaštitu i siguran rad kritične europske i nacionalne infrastrukture, kao što su energetske sustavi i elektroenergetske mreže, uključujući globalno praćenje svemirskih meteoroloških uvjeta i koordinaciju preventivnih mjera; SVJESNO JE hitnosti povećavanja europske autonomije u pogledu sigurnosti, zaštite i otpornosti u svemiru i putem svemira te ISTIČE važnost nastavka suradnje, u skladu s odgovarajućim nadležnostima EU-a, ESA-e i njihovih država članica, kako bi se na ciljan i uravnotežen način osigurale ključne tehnologije, sposobnosti i lanci opskrbe te definirali jasni prioriteti, čime bi se ojačala konkurentnost Europe;
16. NAGLAŠAVA, na temelju Okvirnog sporazuma između EU-a i ESA-e i u bliskom savjetovanju sa svim državama članicama, važnost jačanja strateškog partnerstva ESA-e i EU-a u različitim oblicima njihove suradnje u cilju poticanja globalno konkurentnog europskog svemirskog gospodarstva na vrlo zahtjevnom međunarodnom tržištu, među ostalim kako bi se putem Vijeća za svemir mogli postići ti ciljevi i ojačati koordinacija za razvoj cjelokupne europske svemirske politike.
-